

وقتی عروسک‌ها ساکت‌اند

(جلد دوم)

هشت نمایشنامه‌ی عروسکی

روزبه حسینی

۱۳۹۱

سرشناسه	حسینی، روزبه، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	وقتی عروسک‌ها ساکت‌اند/نویسنده روزبه حسینی.
مشخصات نشر	تهران: افراز، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	ج ۲.
شابک	دوره: ۳-۴۵۰-۲۴۳-۹۶۶-۱۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	ج ۱. ۸-۴۴۲-۲۴۳-۹۶۶-۱۹۷۸؛ ج ۲. ۷-۵۲۲-۲۴۳-۹۶۶-۱۹۷۸
یادداشت	فیبا
موضوع	ج ۱-مقالات. ج ۲. هشت نمایشنامه عروسکی.
موضوع	نمایش‌های عروسکی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
رده‌بندی کنگره	نمایشنامه عروسکی
رده‌بندی دیویی	۱۳۹۰ ۷۵۷ ح/ PN1۹۷۹
شماره کتابشناسی ملی	۷۹۱/۵۳
	۲۳۳۷۰۱۰

انتشارات افراز

ناشر و گزیده‌ی نثر و ادبیات نمایشی

دفتر مرکزی: خیابان نلسون مندل، خیابان وحید نظری، بن‌بست افشار، بلاک ۱، واحد ۵

تلفن: ۶۶۴۰۱۵۸۵

مرکز بخش: ۶۶۹۷۷۱۶۶

وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.afrazbook.com

E-mail: info@afrazbook.com

وقتی عروسک‌ها ساکت‌اند ۲

روزبه حسینی

نوبت چاپ: اول/۱۳۹۱

نقاشی روی جلد: علی نرقی‌جا

اجرای جلد: یاسین محمدی / آتلیه افراز

آرایش صفحات: مونا زیدی

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: تریج / تصویر / بکتانفر

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

تمام حقوق این اثر برای انتشارات افراز محفوظ است.

هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله

چاپ، فتوکپی و انتشار الکترونیک نیست.

هرگونه بازتولید اثر به شکل فیلم، نمایش و صدا بسته به مجوز مکتوب نویسنده است.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

پیش کش به تمام عاشقانِ عروسک‌ها!
و برای آن که دیگر نویسندگان و نمایشنامه‌نویسان هم،
قدمی برای سخن گفتن و جان یافتنِ عروسک‌ها،
که ساکت‌ترینان‌اند در این جهان، بردارند!

www.ketab.ir

فهرست

پیش‌گفتار یا حتماً بخوانید.....	۹
الف- دو نمایش فولکلور ایرانی/عروسی.....	۱۳
۱. قصه‌ی باورنکردنی و عجیب و غریب ماه‌پیشونی.....	۱۵
۲. راز گنج صندوقچه.....	۳۷
ب- دو نمایش اقتباس عروسی از جعفر.....	۷۹
۱. خرس.....	۸۱
۲. خواستگاری.....	۱۰۱
پ- سه نمایش بی‌کلام مفهومی/عروسی.....	۱۲۱
۱. تو در خاطره خواب عشق و ازدها دیده‌ای.....	۱۲۳
۲. پشتِ شیشه تصویر تو را باران زده است.....	۱۳۱
۳. تمام کودکی‌ام را خواب دیده‌ام.....	۱۴۳
ت- یک نمایش کارگاهی/عروسی.....	۱۵۹
که دوست داشتن جرم است.....	۱۸۳

پیش‌گفتار یا حتماً بخوانید

۱. می‌اندیشم، پس هستم! آیا حقیقتاً در عالم عین‌ها و نه ذهن‌ها، اندیشیدن، به تنهایی اثبات کاملی برای «هستن» خواهد بود؟
یعنی اگر عروسک‌ها توان اندیشیدن ندارند پس در عالم ذهن باقی مانده و قدرت هستندگی از خود ندارند؟ یا ممکن مایی که می‌اندیشیم، از نعمت هستندگی، بسیار برخورداریم؟ این را نوشتم فقط از آن جهت که خواندن این مجموعه را با اندیشیدن شروع کنید و اما چندان به این توان اندیشیدن غره‌ناشید که شاعر فقید هم گفته است: به اندیشیدن خطر مکن...! حالا غره‌شدن و ماجرای هستن و هستندگی که جای خود دارد. پس بیایید بگذریم.

۲. ناشر عزیز و فرزانه، سرکار خانم کیان‌افراز- که بلندنظری و ویژه‌ای نسبت به هنر تئاتر دارند و خداوند ایشان و این حسن را محفوظ و مستدام دارد- امر کردند اشارتی کنم در این پیش‌درآمد که ارتباط این دو

مجلدِ پیشِ روی‌تان در چیست و پیوندان آن در کجاست و به قول همان شاعر فقید: پرتو نوری که می‌تابد از کجاست؟...

پس شماره‌ی ۳ را بخوانید و به این اختصار بسنده فرمایید.
 ۳ الف. گفتار یکم، همان‌طور که از ذیل عنوان‌اش پیداست: مقدمه‌ای بر جهان پدیده‌ای به نام عروسک؛ مقدمه‌ای ست بر... پس ارتباطش، از گونه‌ی مقدمه‌بودن است بر هر آن‌چه در دو جلد آمده است.
 ب. گفتار دوم، در نمایش‌نامه در جلد دوم به پیوست دارد: قصه‌ی عجیب و غریب و باورنکردنی ماه پیشونی و نیز راز گنج صندوقچه.
 پ. به همین منوال بخوانید و پیوست دهید گفتارهای بعدی را تا پایان جلد یکم تا فصل‌های جلد دوم و نمایش‌نامه‌های تفکیک شده‌ی آن که هر کدام به مصداقی عینی از گفتارهای ذهنی در جلد یکم، آورده شده است.

۴. چنان نپندارید که باید اندیشه کرد که آیا ابتدا ذهنیات شکل گرفته و سپس مصداق‌ها نوشته شده است؛ چرا که اصولاً مصداق‌ها و عینیات نمایش‌نامه‌ها در جلد دوم، دارای تاریخ‌نگارش هستند و تماماً با سفارش‌ها و خواست‌های بیرونی از طرف کارگردان جوان و غیرجوان نمایش عروسکی به نگارش درآمده‌اند و مقالات، حاصل تجربیات دیدنی، خواندن و همان اندیشیدن است که قرار شد بدان خطر کنیم.

۵. در بند ۴، واقعیت یا بهتر بگوییم، حقیقتی آشکار شد که به واقعیت تلخی در تئاتر عروسکی ما بدل شده است که نویسنده‌ی این‌سطور هم بدان اقرار کرده و آن را از بارزترین نقاط آسیب‌شناسی در تئاتر عروسکی ایران می‌داند؛ این‌که ما در تولید و نگارش نمایش‌نامه و متون مستقل عروسکی دچار فاجعه هستیم و نه حتی بحران صرف؛ که بسیار از نمایش‌گران عروسکی عمدتاً به اجرایی عروسکی از متون صحنه‌آی/زنده‌ی ایرانی یا فرنگی هجوم می‌برند ناگزیر، بلایی است خانمان‌سوز و عروسک‌سوز که باید برای آن فکری کرد، تا بدان‌جا که نویسنده

فی الحال اعتراف می‌کند که تمام این نوشته‌ها، هر یک به درخواستی صورت گرفته و اول از همه وای بر خود من! باشد که شما خواننده‌ی عزیز، ما و عروسک‌ها را نجات دهید!

۶. این که اجرای نمایش نامه‌ها حتماً منوط به اجازه‌ی کتبی از حقیر است.

۷. به قدس عدد هفت، بگذارید از اسباب نگارش گفتارها نمایش نامه‌ها یاد کنم به قدر؛ زهره بهروزی‌نیا، آروند دشت‌آرای، آرزو عالی، ندا رهبری، شرمینه شهسواری، مریم معینی، رامتین شهبازی عزیزم و استاد عادل بزدوده. و نیز علی‌رضا بهنام عزیز که مسبب اصلی نشر این دو جلد بوده است؛ و البته سپاس همیشه بر عزیز نازنین‌ام: جلال تهرانی که همیشه خواهد بود.

و... شایسته است که باس دارم اطف و مهر بی‌کران پزند سلیمانی را که پیش از انتشار و در واپسین لحظات ویرایش این دو مجلد ناقابل مرا تنها گذاشت.

ارادت‌مند

روزبه اسفندماه ۱۳۹۰ خورشیدی